

BÁCSMEGYEI NAPLO.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
félévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik napenkint reggel, kivéve hétfőn.

Laptulajdonosok és főszerkesztők:

JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:

Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11

Kiadóhivatal:

HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85.

Tisztelt polgártársak!

Súlyos napokat élünk. A nemzet megpróbáltatásának súlyos napjait.

Az eseményeket tétlenül néznünk nem szabad, nem lehet, a mikor nagy nemzeti érdekeinkről, nagy nemzeti jogos követelésünkről van szó.

Ismeretesek előttetek a katonai nemzeti követelések és ezek jogossága; ismeretesek előttetek az ezek megvalósítása elé gördített akadályok. De ezeket az akadályokat leküzdeni kell, mert leküzdhetők. A nemzeti követelések jogosságában való tudat és az ezen alapuló erős nemzeti akarathoz mi sem állhatja útját.

Polgártársak! A katonai nemzeti követelések kérdésében nyílt, határozott állást foglalni és ennek nyílt kitejezést is adni elmulaszthatlan kötelesség.

Ez okból f. szeptember hó 20. napján, vasárnap d. e. 10 órakor a »Pest« szálloda nagytermében tartandó

népgyűlés

összehívását határoztuk el, melyre a t. Polgártársakat van szerencsénk tisztelettel meghívni.

Tisztelettel

Dr. Lipozszenosios Lázár,

a szabadelvű párt előkészítő bizottságának elnöke.

Dr. Vojnich Gyula,

a bizottság jegyzője.

Készül a koldusbot.

A nemzeti követelmények nagy harci lármájában kevesen vették észre milyen közel jutottunk az önálló vámterület tényleges életbe léptetéséhez.

Igen tanulságos és nagyon följegyzésre méltó dolgok, a melyek a brüsszeli cukorkonvenczióhoz hozzá fűződnek, melynek az volt az alapepélja, hogy minden államnak cukortermelése a versenyt egy-

más ellen egyforma esélyekkel folytathassa. — Ehhez a konvenczióhoz Magyarország mint önálló állam járult hozzá; nem a maga, hanem Ausztria kedvéért, a hol a tultermelés végett a vámkülföldön való értékesítés szüksége már régen beállott.

A konvenczióhoz való hozzájárulás alkalmával Ausztriával szemben Magyarország kikötötte magának, hogy a magyar fogyasztási terület biztosított a magyar cukor termelésnek, kontingentálás alapján.

De ezen kontingentálási törvényeinket a f. év júliusban tartott brüsszeli konferencia, mint a konvenczióba ütköző dolgot elvetette, a törvényeket tehát nálunk életbe léptetni nem lehetett.

Most már Magyarországnak mint önálló államnak, érdekeinek más uton való megvédelmezéséről kellett gondoskodni; a mit másként nem is lehetett elgondolni, mint a brüsszeli konvenczióban megállapított 6 frankos pótvám alkalmazásával, Ausztriával szemben.

Nagy lett a felfordulás Ausztriában és szörnyű fenyegetés ért bennünket a halatlan merénylet végett: hogy Ausztria érdekeivel szemben mi, nemzetközi szerződéssel biztosított jogunkat merészljük követelni. Ez oly merészség, mely kemény megtorlást követel! Így beszélt kedves iker testvérünk, de készülődött is hozzá, a mire bekövetkezett volna rövidesen a törvényszabta kötelesség, hogy mi az önálló vámterületet azonnal életbe léptethessük rendeleti uton.

De ennek már fele sem tréfa, ez a gondolat idegessé tette az ikreket és kínos vergődésükben nagy lett a futkosás, tárgyalás, alkudozás, mely hallomás szerint ismét a mi lefőzésünkkel végződött,

mert a 6 frankos pótvám helyett, csupán az elvek megőrzése kedvéért 3 1/2 frankban egyeztek ki a kormányok.

Ezzel az egyességgel mi nem lehetünk megelégedve, mert nekünk a brüsszeli konvenczió 6 frankot biztosított és így a nemzetközi szerződés biztosításával szemben semmi okunk sem volt Ausztria kedvéért az abban megállapított jogunkat lealkudni és feladni iparunknak azt a védelmét, a melyet nemzetközi szerződés biztosított.

Ha ilyen eszközök birtokában is mindig mi leszünk az engedékenyek, akkor készül a koldusbot a magyar cukor iparunknak, a vele összekapcsolt mezőgazdánknak, azzal pedig édesmindnyájunknak.

A szabadkai izraeliták öröme.

»Nézzétek: hány féle szinpompában ragyog a szívárvány és valamennyi szín az egy naptól kapja fényét!« Ezen remek hasonlattal jellemzi Józua próféta az Egyistenséget...

Nincs különbség köztünk, emberek között, a kik hisznek és biznak az Istenben, akik örömeinkben, bánatukban egyaránt a hitből merítenek erőt, reményt és kitartást.

És dicsőítsük bár Urunkat, Istenünket, akár alacsony viskóban, akár csillogó márványokból alkotott imaházban tetszőlően az Istenünknek egyaránt, ha imánk, ha könyörgésünk igaz szívünkben fakadt...

Az egyistenség dicsőítésére szentelték ma fel, diszszel ünnepélyesen, de keresetlen egyszerűséggel: az új zsidó zsinagógát, mely remeke az alkotó magyar művészetnek.

Iskolakönyvek, író és rajzszeretek az összes iskolák részére előírás szerint kaphatók:

Heumann Mór könyv-, papir-, zenemű-, író- és rajzszer kereskedésében Szabadkán főter,

Rádics-féle ház, a Szentháromsággal szemben.

Városunk e nevezetes nap jelentőségéhez hiven, ünnepi szint öltött. Az üzletek zárva. Nemcsak zsidó polgáraink, hanem városi hatóságunk, notabilitásaink ünnepélyes külsőben jelentek meg, hogy részt vegyenek, ezen — a zsidóság nagy jelentőségű ünnepi eseményénél.

Megkapó kép volt, mikor Istennek régi hajlékából elbucszva, a község előljárói melabus zeneszó mellett vitték a szentírást az újabb, fényesebb, ragyogóbb hajlékba...

Egyedül az Istennek emelt hajlék: modern, a mai kor igényeihez méltó, de az oda átvitt szentírások a régiek. Évezredek hagyománya...

Igaz szívből, lelkünk mélyéből üdvözljük zsidó, igaz magyar érzelmű polgártársainkat ez egy Istennek emelt ragyogó templomukban.

Vajha: az ott elhangzott fohászok ájtatos szívből jövő kérelmek és imák mindenkor meghallgattassanak a Mindenható által, kinek kegye és jósága végtelen...

Az ünnepély lefolyásáról részletes tudósításunk a következő:

A régi templomban.

A törvényhatóság huszárjai várták a régi templom előtt a zsidó hitközség tagjait és lelkészeit, kik sűrű sorokba siettek, hogy elbúcsúzzanak attól az istenházától melyben évtizedeken keresztül kerestek vigaszt és adtak hálát a menyei jókért.

Mikor a templom megtelt, a rendes esti imával kezdték az istentiszteletet, mely után zsolnárt énekeltek. Majd Kuttna Mór, az idősebb főrabbi mondott német nyelven lelketemelő, magasztos búcsúbeszédet. Az öreg főrabbi zokogva fejezte be búcsúját, beszédével, könnyeivel egyaránt könnyeket fakasztva híveinek szemeiben. Végül ismét zsolnárt énekeltek.

Ezután a thórákat, vették ki a frigyszekrényből. Az izraelita hitközség tagjai közül Roth Salamont, Geiger Salamont, Körpel Lipótot hívták föl a adtak mindegyiknek egy thórárt. A többiek a vendég rabbinusok vették karjaikra, a tíz thórával indult ki most a menet a templom udvarába. A thórárt vivők két menyezett alatt lépkedtek. Fehér ruhás leánykák virágokat hintettek a thórák elé.

Az iskolás gyermekek sorfala között haladtak végig az utcán a thórákat vivők és a kísérek sokasága. A menyezettek két oldalról kivont karddal a törvényhatóság huszárjai kísérték. A tüzoltó zenekar egyházi dalt, majd a Rákóczy indulót s azután ismét egyházi dalt játszott. Ennek a hangjaival érkeztek az új templomhoz.

Az új templom előtt.

Zászlók, virág koszorúk diszítették az udvar szép kerítését. Százan meg százan várták itt a körmenetet. Az utat a tüzoltóság és a rendőrség tartotta nyitva a körmenetnek.

A templom előtt az udvarban voltak már ekkor Schmausz Endre főispán, Biró Károly polgármester, Vojnich Máté h. polgármester, Dembitz Lajos főügyész, Bolits József kultusz tanácsnok, Szalay Mátyás főkapitány, Dulics A. Jenő főjegyző, Frankl István főmérnök, Kertész Sándor dr. főorvos, Borovi-

czényi és Csath ezredek, Halm őrnagy, Mammuzich Lázár. A 6. honv. gyal.-ezred, a 4. honv.-huszárezred és 86. gyal.-ezred küldöttségei. Dimitrievics Timót és Szvetozár gör. kel., Korossy Emil ag. ev. és Barsy László református lelkészek. Polgár József dr. kir. törvészéki elnök, Szerdahelyi Sándor, Marián Miklós és Solti János dr. törvészéki bírák. Vojnich Sándor és Mukics Simon dr. országgyűlési képviselők, Paukovich Andor az ügyvédi kamara elnöke. Dekker Gyula dr. a jbiróság vezetője. Eperjessy Béla kir. ügyész. Berzeviczy anyakönyvi felügyelő, Kosztolányi Árpád főgymn. igazgató, Meznerits Ferencz felügy. igazgató, Szegő Adolf posta főnök és Sebők posta főtiszt, Helbling állomás főnök. A gazdakör küldöttsége Lipozenics Lázár dr.-ral az élén, a függetlenségi kör, a kereskedelmi egyesület, a kereskedő ifjak, a pinczór egyesület, izr. önszegélyző egyesület és a 48/49-iki honvédek küldöttségei. Az I. nőegylet, a »Szeretet« nőegylet, az izr. nőegylet, az evangélikus nőegylet és szerb nőegylet. A polgári leány- és polgári fiúiskolák, a takarékpénztár és népbank, a kereskedelmi és iparbank, az általános takarékpénztár, a zálogház takarékpénztár, a gazdák és iparosok bankja, a közgazdasági bank és a takaré- és hitelintézet küldöttségei és az önkéntes tüzoltó testület tisztikara.

Blau Irénke tartotta egy párnán a templom kulcsát; Blau Rózsika, Freudenberg Erzsike, Rothman Ilonka és Schossberger Edith fehérbe öltözve álltak körülötte.

A műépítész vette le a párnáról a kulcsot s adta át rövid beszéd kíséretében Blau Géza hitközségi elnöknek, aki átvéve a következő beszéd kíséretében adta át dr. Biró Károly polgármesternek:

Blau Géza beszéde.

Nagyságos Polgármester úr!

Midőn a nagy és előkelő hitközség nevében, mely egyuttal Szabadka város társadalmának is számottevő factorát képezi, a pillanat ünnepélyességének hatása alatt szorongó szívvel arra kérem, hogy nyissa fel felekezetünk új templomának boltíves csarnokait, nem mulasztatom el Nagyságodnak gondviselő figyelmébe ajánlani sokat zaklatott felekezetünknek anyagi és erkölcsi boldogulását.

Legyen a mi pártolónk és támaszunk minden tisztes törekvésünkben, oltalmazónk a netaláni veszedelmekben, vegye gondjai alá ezt a monumentális középületet, mely körököré városunk zsidóságának nehéz verítékéből támadt fel, és amint Szabadka város közönsége eddig is nagylelkűségével és bőkezűségével elősegítette a nagy alkotás létesítését, úgy kérve kérem az emberfölötti áldozatoktól csaknem kimerült hitközség nevében, támogasson bennünket továbbra is a hatalmas mű fentartásában, vallási és világi intézményünk fejlesztésében, de terjessze ki áldó gondoskodását arra, hogy imáinkat háborítlanul végezhesük, hogy fohászainkat békében és tisztességben emelhessük fel az egy Istenhez, mert nekünk is egy Atyánk van a menyekben, mi is azt rebejük áhítattal, hogy jöjjön el az ő országa és szenteltessék meg az Ő neve!

Ezzel az imával ajkaimon kérem Nagyságodat, vegye át tőlem templomunk kulcsait és adja át szent rendeltetésének és a mily örömmel és büszkeséggel avatjuk fel azt hívő táborunk lelki asylumává, épp oly boldogsággal fog eltölteni bennünket, ha e hatalmas középület egyuttal nagy és virágzó városunknak disze és büszkesége leend.

E beszéd után a polgármester átvevén a kulcsot a következőket mondta.

Biró Károly beszéde.

Tekintetes elnök ur!

Tisztelt ünneplő közönség!

A helyb. izr. hitközség t. elnöksége engem kért fel arra, hogy ezen ujonnan épült s külső megjelenésében is nagyarányu és impozáns izr. imaház kapuit ezen ünnepélyes alkalommal, a mikor az imaház rendeltetésének átadatik — felnyissam. Szívesen vállaltam el e feladatot s örömmel teljesitem azt.

Tisztelt ünneplő közönség! Minden oly törekvés, minden oly alkotás, a melynek célja a különböző vallásfelekezethez tartozó polgártársaink vallásos érzületének felkeltése annak ébren tartása és megerősítése — egy általános emberi nagy célt is szolgál, szolgálja az ember erkölcsi tökéletesedésének nagy célját is, előmozdítja az erkölcsi jónak hódítását. Mert hisz a hívő lelke, a midőn Istenéhez fohászodik — felszabadul a földi gyarlóság béklyóiból, magába száll, elmélkedik s ezzel arra az utra lép, a mely az erkölcsi tökéletesedéshez vezet.

Bizonyára ezek a magasztos célok töltötték el azok lelkét, akik ezen új imaház építésének kezdeményezői, támogatói és megvalósítói voltak s most, mikor a mű előttünk készen áll örömmel tekinthetünk reá, mint a mely alkotás minden esetre alkalmas ezen magasztos célok elérését elősegíteni.

A midőn ezen célok szolgálatára felnyitom e templom kapuit — biztosítom egy szersmind izr. vallásu polgártársaimat arról, hogy tehetségeimhez képest iparkodni fogok az igen tisztelt elnök ur által imónt hozzám intézett beszédjében kifejtett kívánásokat teljesíteni.

A beszéd végeztével kinyitotta a kapukat s a menet bevonult az új templomba.

A templomban.

Ezután kitarultak a templom hármass ajtajának szárnyai és Schmausz Endre főispánna! az élén bevonult a menet a templomba. A mint a thórákat vivők beértek a templom hajójába, két szárnykürtös adta meg a hármass jelt az ünnepély kezdésére. Az orgona hangjai és a kar zsolnárt énekei mellett vitték körül az összes thórákat és elhelyezve őket a frigyszekrényben Kuttna Mór főrabbi mondotta el héber áldását, majd meggyújtotta az örökmécsest. Ezután következett az ünnepélynek egyik kimagasló része, dr. Klein Mátyásné Szogyi Gina gyönyörűen előadott szóló éneke. Az egész közönség áhítatosan hallgatta a fenséges hangokat.

Singer Bernát dr. főrabbi mondta el gyönyörű egyházi szónoklatát, melynek végén buzgó imában esedezett a királyért, a házáért, a városért, a hatóságért s mindazokért akik a templom építésén közreműködtek. Az imáját befejező ament száz meg száz ajak ismételte.

Ezután a kar énekelt zsolnárt s befejezésül a magyarok himnuszát, az Isten áld meg a magyart.

Este fényes diszlakoma volt a »Pest« szálloda nagytermében.

Baja város közgyűléséből.

— Saját tudósítónktól. —

Baja, szeptember 15.

Mindvégig higgadtak, sőt elegánsnak mondható a mai közgyűlés tárgyalási modora

— írja bajai tudósítónk — és hozzáfűzi, hogy szemmel láthatólag egyre fejlődik a kontaktus a Reich Aladár dr. képviselővé választása óta bizony egymással élesen szembeszálló hatósági párt és az ellenzéki tábor között.

Mindjobban megértik egymást az ellenfelek és — elveik szigorú föntartásával bár, — de egy irányban működnek közre a közös véggel, a város óhajta óhajtott boldogulásnak elérésében. Ennek a vezérelvnek a jegyében indult meg a mai közgyűlés is és négy óra hosszat tartott élénk menetű tárgyalásnak eredménye — több hasznos és fölötte üdvös határozat, mely csak dicséri azoknak értelmi szerzőit — a városi tanácsot.

Amit a dúsgazdag hírében álló *Szabadka* város közönsége, oly szűkmarkúan megvon a nemzet napszámosaitól — írja levelezőnk — azt az örök szegénység jegyében született és sok-sok adóssággal megterhelt Baja városa ma délután nyújtotta nekik — egy csapásra.

Tekintélyes szótöbbséggel határozatot nyújtott, hogy *Baja város közönsége az általa föntartott polgári iskola tanárainak fizetését felelemeli, még pedig oly ideális összeggel*, amint ezt maguk a tanárok is alig merték volna remélni.

Határozatba ment, hogy a városi polgári iskola igazgatójának évi kezdő fizetése 2400 koronában állapittatik meg; a tanárok három fokozati osztályba soroztatnak és fizetésük minimuma 1600 korona. Négy évi működés után fizetésük 1800 koronára száll föl, további 3 évi tanárkodás után pedig 2000 koronára. Ezen fizetési fokozat elérése után joguk van öt-ötödéves korpótlékhöz melyek elseje 160 koronát, a második 250 koronát, az utolsó három korpótlék pedig 300—300 koronát tesz ki.

Kimondatott egyuttal, hogy a polgári iskolánál immár évtizedek óta működő *jelenlegi tanárok összes szolgálati éveit beszámítatnak és 1904. évi szeptember hó 1-től immár ezuttal megalkotott újabb szabályrendelet megsabta magasabb fizetésben részesülnek.*

Ez a valóban impozáns határozat volt a mai közgyűlés slágera és ha hozzáfűzöm, hogy *dr. Reich Aladár* orsz. képviselőnk bölcs indítványára — ez a fizetésjavítás minden tandíjmelés mellőzésével történt, élénk képét nyújtottam annak: mily áldozatra kész és igazán intelligens elemekből áll Baja város törvényhatósági bizottsága.

Deák Ferencz századik születésnapját a következő nagyszabású programmal fogjuk megülni: október 17-én a város képviselőtársaságában Reich Aladár képviselő és Hegedűs Aladár polgármester képviselik Baja városát a fővárosi ünnepélyeken, és koszorút tesznek a haza bölcsének mauzoleumára. — A bajai ünnepélyt 18-án tartják meg — ünnepi diszkyűléssel, melyen Deák Ferencz emléktét és érdemeit iktatják jegyzőkönyvbe. Az összes felekezetek templomában istentiszteletet tartanak, a várost föllobogózzák és a közgyűlési diszterem részére megfestetik a halhatatlan államférfi arcképét.

Szerepelt egy kis pikantéria is a programmon: az új városi közkórháznak ismeretes ügye, melyre Baja városa csekély 167.000 koronát fizetett rá az előirányzott 500.000 koronás költségvetésre.

A napokban ugyanis szenzációs és rejtélyes módon, hirtelen eltűnt a művezetői irodából az építésre vonatkozó minden terv és akta és eltűnt vele Bajáról a művezető Mocsányi is, aki a fentebb említett csekély

167.000 koronájába kerül eddig a bajaiaknak.

Valentin Emil dr., a bajai közgyűlésterem nagy debattore tette szavá ezt a misztikus esetet és miközben erősen követelte a polgármestertől Mocsányi ellen a bünyítő följelentés megtételét, szint azon rejtélyes módon, mint ahogy az akták eltűntek, levelet kapott a közgyűlés alatt a polgármester, hogy az akták megkerültek: maga a művezető küldötte haza ajánlott levélben.

A készülöben lévő vihar így csakhamar elült és a közgyűlés többi tárgyát egyhangulag, gyors egymásutánban intézték el.

Városi végrehajtónak *Móder Alajost* választották meg egyértelműleg, több tisztviselőnek pedig 1—1 havi szabadságolást engedélyeztek.

Aposztrofálták közben ellenzéki oldalról a bajai közrendészeti állapotok tarthatatlan voltát és ismételten hangosan követelték a rendőri létszám emelését.

Jelen volt a közgyűlésen *id. Perczel Miklós* Baranyavármegye ny. főispánja is, mint a bajai törvényhatósági bizottság választott tagja és az örökifju aggastyán elpusztíthatatlan szelleme egész frissességével vett részt a vitában.

A délután 3 órakor kezdődött közgyűlést este hét óra után zárta be az elnöklő *Schmausz* Endre főispán.

S. Zoltán.

H I R E K.

Szabadka, szeptember 17.

— **A központi választmány** ma délelőtt ülést tartott, melyből több felebevezést terveztek föl a belügyminiszteriumhoz.

— **Baja város népesedési statisztikájából.** Bajai levelezőnk írja: A f. hó 15-én délelőtt megtartott bajai közigazgatási bizottsági ülésen bejelentette a tisztí főorvos, hogy az elmúlt augusztus hónapban született 26 fiu és 34 leány, összesen 60; meghalt 14 férfi és 22 nő, összesen 36. A szaporulat tehát egy hónap alatt 24, oly kedvező eredmény, melyet Baján már rég sikerült elérni. Szomorúan és leverőleg hatott ellenben az a hír, hogy f. év augusztusban megint öten haltak el városunkban tüdővész következtében.

— **Az automobilisták távozása.** Törley József és társai, akik tegnap érkeztek Szabadkára automobilon, ma délután tovább utaztak Szegedre.

— **Panasz az izr. hitközség elöljárósága ellen.** Geiger A. Mór a vallás és közoktatásügyi ministernél panaszt emelt az izraelita hitközség elöljárósága ellen. Azt panaszolja, hogy az elöljáróság a vagyonkezelés körül szabálytalanságot követ el. Ez ellen kér orvoslást.

— **Dr. Kalmár Antal könyve másodszor elkobozva.** Dr. Kalmár Antal a kintnő közjogász és publicista, a ki jelenleg városunkban tartózkodik, mint értesülünk ma este budapesti kiadójától táviratot kapott, hogy a királysértés czímen már egyszer elkobozott közjogi munkájának újabb kiadását is elkobozták.

— **Izgatók az államfogházban.** Tegnap két izgató vonult be a szegedi államfogházba. Pop Traján brassói román lapszerkesztő nemzetiség ellen való izgatás miatt 3 napra, *Bacsics* Pál szabadkai csizmadiamester pedig osztálygyűlést való izgatás miatt 6 hónapra vonult be az államfogházba.

— **Új vonalpár a baja—zombori vasúton.** A keresk. miniszter leiratot intézett Baja városához, hogy jövő évi május hó 1-től kezdve a baja—zombori vonalon a kért harmadik vonatgarnitúrát kísérletképen beilleszti.

— **Ménvásárlás.** A városi raktárban ma az állam részére méneket szemléltet meg. Helyi tenyésztők közül csak egyetlenegy vezette föl ménjeit, s ezzel együtt a vásárra vezetett mének száma nyolcz volt. A nyolcz közül megvették Schön M. B. borsódi lakos csődörét.

— **Gólyaszerelem.** Érdekes megfigyelést tettek a gólyaszerelemről legutóbb Kalácsa községben Temes megyében. Ugyanis egy ottani gólyapár fészkelte egy ottani parasztember csűrén. Egy szép napon a him gólya a szomszéd udvarára lerepült és onnan a csibék közül egyet elfogván, azzal tovább akart repülni. De ebben megadályozta a szomszéd udvar lakója, ki is rögtön fegyvere után futott s mielőtt a gólya csűrében a csibével a csürt elérte, egy jól célzott lövéssel leterítette. Ugyanazon a napon estefelé a fészekhez 6 darab más gólya jött s a fészket erőszakkal okkupálni akarták. Az özvegyen maradt gólya mama azonban hősi bátorsággal védelmezte fészket, nyilván abban a reményben, hogy talán hűtlenné lett párja mégis csak visszaérkezik. Hűsége azonban csak 5 napig tartott, mert a hatodik napon az özvegy már nem birt a gólya-lovagoknak ellentállani és egyet kegyeibe fogadott közülök s most ez a háziur. Azonban két nap múltán az utóbbi himnek a párja rátalált hűtlen férjére és kétségbeesetten rávetette magát a fészekre, hogy elveszített párját visszahódítsa. De fáradozásai hiábavalónak bizonyultak, mert úgy a férj, mint annak új párja órákig tartó harcz után alaposan helybenhagyták, míg végre is megtépázva kénytelen volt elvonulni.

— **A szabadkai Sport egyesület** vezetősége tudomására adja a n. é. közönségnek, hogy Palicsról a városligetbe helyezte át mind a két tennis-pályáját. A pálya újlag teljesen át lett alakítva és reggeli 7 órától esti 7 óráig áll a közönség rendelkezésére.

— **A dühös idegen.** Reisz István dettai illetőségű és Szabadkán foglalkozás nélkül idéző egyén egy fapadra vetette a szemét, a város tulajdonát képező padot el is akarta tulajdonítani. Ezen önző szándékának megvalósítását azonban egy rendőr iparkodott megakadályozni. Erre a Reisz ur szerint méltatlan beavatkozásra Reisz ur meg anynyira feldühödött, hogy felkapva a padot azzal a rendőrt fejbe verte, s ráadásul még a számát is letöpte a rendőrnek. Ezen haragja azonban nem segített, mert a fapad mégis a városé maradt, Reisz urat pedig a rendőr fölebbvalója elé vezette, ahol azután illendően kérdőre vonták.

— **Meglopott könyvkereskedő.** Most már a második eset, hogy a város közepén éjnek idején valamely gazember kinyitja az üzlet ajtajának vasredőnyét, behatol az üzletbe, feltöri a pénzes fiókot elemeli a pénzt, jól végzett munka után az álkulccsal ismét becsukja a redőnyt és azzal köd előttem, köd utánam, eltűnik. Az első megkárosított Odry Endre mészáros volt. Ma éjjel Krécsy A. Nándor könyvkereskedő üzletébe hatolt be valamely ismeretlen alak, s 416 korona ellopása után újra becsukta az ajtót és most rendőrséggel keresteti magát. Bizonyára érdekes tolvaj az, aki a város közepén ily vakmerő tolvajlásokat követ el rövid egymásutánban.

— **A megkerült automata tolvaj.** Jó ideje fosztogatta valaki a pályaudvarban felállított automatákat. A rendőrség éber figyelmét mindig ügyesen kijátszotta. Ma azonban minden ügyessége dacára is tetten érték a tolvajt, aki Vinics Istvánnak mutatta be magát a rendőrségnél.

— **Anyakönyvi hírek. Meghaltak:** Szücs Albert 86 év, Stólcz Mária 1 hó, Kuluncsics Balázs 6 hó, Vukovits Katalin 10 év, Vukovics Antalné Dafcsik Marczel 28, Budanovics Mária 18 hó, Beregi István 1 hó, Kuluncsich Mária 20 év, Mikovics Ágostonné Lulics Jolán 23 év, Kocsmár Károly 2 nap, — Szül. 9; 6 fiu 3 leány. — **Eljegyzések:** Tumbász Márk—Kucsó Matild, Bojanovits Antal—Nemcsak Verona, Tinka György—Novák Teréz.

SPORT.

Vívó tanfolyam megnyitás.

Papp István vasuti tiszt, vívómester, az állomással szemben álló sarok melletti Lichtneckert házban f. évi október 1-től jövő évi május hó utoljáig nyolcz hónapon át tartó vívó tanfolyamot nyit. A vívósporttal összefüggésben álló szabadgyakorlatokra is sulyt helyez. A kardvívást Keresztessy, a magyar nemzeti vívósport uttörője nyomán magyar módszer szerint tanítja. Vívótanfolyamra jelentkezőket csak október 1-éig fogad el. Vívó előadásokat tart minden hétfőn, szerdán és pénteken esti 6—7-ig, diákoknak szabad délutánjukon hetenkint kétszer 1—2 óra közt.

Törvénykezés.

Csalárd bukásért elítélt kereskedő.

Egy bajai kereskedő csalárd bukási ügyével foglalkozott tegnap a szegedi ítélőtábla. Marosi-Mittler Miklós bajai üvegkereskedő néhány hónap előtt csődbe került. A szabadkai büntető törvényszék vád alá helyezte a kereskedőt, mert úgy találta, hogy több hitelezőt összesen 62 ezer korona erejéig megkárosított. Ezért 2 évi börtönre ítélték. A tábla ma foglalkozott ezzel az ügygyel és Marosi büntetését 8 havi börtönre szállította le.

Két feleség, egy férj.

Azt szokták mondani, hogy a feleségből egy is elég, ám Németh András szabadkai kőműves mester úgy találta, hogy két törvényes feleség sem sok. A malterek nagymestere ugyanis 16 esztendeig élt nem épen türelmes oldalbordájával, akivel sokszor összekocczant és ugyananyiszor olvált tőle. Az öreg pár cseléd azonban nem tudott egymás nélkül élni és mindig hamarosan összszaboronálódttak. A mult esztendő végén azonban annyira összekülönböztek, hogy az asszony dühtől kipirult arczezal rohant el, folyton azt hangoztatva:

— Többet nem látsz engem!

Mikor elszárguldott a nő, Németh uram megkönnyebbülten sóhajtott fel:

— Óh, bár igazat mondott volna...

Néhány hónapig nem is mutatkozott az asszony, amire a férj örömmel ballagott be a „Szabadkai Friss Ujság“ kiadóhiatalához és boldogan szavalta:

— Irják ki a hirdetések közzé, hogy nőstülni akarok.

Nemsokára jelentkezett is egy 45 eszten-

dős hölgyike: Greiner Hermina kisasszony aki a hajszűtés és fésülés terén az első helyet foglalja el a szabadkai fodrásznők között. A kőműves, tekintettel a nagy hozományra, hamarosan egybe is kelt a nálánál két évvel idősebb Hermina kisasszonnyal ama hiedelemben, hogy első feleségét már a sötét sir födi be. Néhány hónapig boldogan élt az ifju pár. de a nyugalmat megzavarta a törvényszék idézése.

Valaki ugyanis följelentette Némethet, akit a szabadkai büntetőbíróóság kettős házasság büntette miatt hathavi börtönre ítélt. Az ügy föllebbezés folytán a szegedi kir. ítélőtáblához került, ahol ma helybenhagyták az elsőfoku ítéletet.

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorologiai intézet távirati jelentése.) E hó 18-ára szeles, hűvös időjárás várható esővel és zivatarokkal.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Jó kínálat és kevés vételkedv mellett ma 35000 mm. buza kelt el tartott áron. Most terményekben nem volt változás.

A határidő-üzlet mérsékelt forgalom mellett tartott árfolyamok mellett zárult.

	Kezdeti	Változás
Buza okt.-re	747	749—748
Buza	—	—
Buza apr. 1904	774	775—774
Rozs okt.-re	624	625—625
Rozs	—	—
Rozs áprilisra	654	655—654
Zab okt.-re	545	546—545
Zab	—	—
Zab áprilisra	572	573—572
Tengeri szept.-re	620	621—620
Tengeri	—	—
Tengeri máj. 19. 4	545	547—546
Repce	—	—
Repce	—	—

Idegének Szabadkán.

Szeptember 17.

Nemzeti szálloda: Lévay Sándor, Krausz

Adolf, Takács Mór, Kemény Mihály, Lackenbacher Mór utazók Bpest. — Weisz Béla utazó Bpest. — Bogdán Jakab bórkerk. Bpest. — Boschan I. bizt. utazó Bpest. — Wertheim Pál, Bauch Adolf, Singer Lipót Schultz József utazók Bécs. — Hajnal János, Pusztá-Borsód, — Freund Herman és neje állatorvos Kiskunlaczháza. — Lunzer Mór utazó Pozsony.

Bárany szálloda: Deutsch József, Bauer Hugó, Géber utazók Bécs. — Szabó és neje honvéd őrnagy. — Kruscz főhadnagy Bpest. — Szekolics utazó Bpest. — Haumajer ut. Bécs. — Lelbach nagybirt., Kende mérnök Zombor. — Törley József gyáros Bpest. — Krisztinkovics Béla mérnök Bpest. — Szentes Ede Bpest. — Háss mérnök Bpest. — Kállay kapitány Baja. — Bánfy és Jakabfy mérnökök Bpest.

Pest szálloda: Grosz Emánuel utazó Arad. — Szekulesz lókeresk. Perlak. — Koman Emánuel keresk. Prága. — Csapkovics István B.-Feketehegy. — Schweier Iván joghallgató Bpest. Schifler Károly utazó Bécs.

Falgári szálloda: Szeszler Samu Zenta. — Klopfer Ignác Zombor. — Szeil Sándor Baja. — Taussig Vilmos Bpest. — Rosenfeld M. Ó-Becse. — Korel Ferencz Bécs. — Weincz Mátvás Sztanisits.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Magyar kölcsön-
könyvtár előfizetési ára egy hóra
1 korona

Heumann Mór
könyvkereskedésében

S z a b a d k á n .

H I R D E T É S .

A szabadkai földműves iskola magyarfajta törzsgulyájából származó, alább felsorolt számfeletti tenyészállatok

szeptember hó 18-án d. u. 3 órakor

a belső majorban nyilvános árverésen eladatnak.

Megnevezés.

Neve az állatnak.	Kora.	Apja.	Anyja.	Észrevételek.
Poros	Harmadfű	Zsombo***	Poros	
Csipke	»	»	Primás**	
Vidra	»	»	Vidra**	
Gombos	»	»	Gombos**	
Bohóc	Ötödfű	Piktor*	Füge**	„Pötyke“ által felüzetve VI/16.
Bálvány	»	»	Táblás***	» » » VI/15.
Bibor	»	»	Gombos**	» » » VI/12.
Gombos öreg tehén				» » » VI/16.
Boros	»	»		» » » VI/9.
Vidra	»	»		» » » VI/1.

* Orsz. törzskönyvezett állat b. Vojnits S. gulyájából származott

** » » » Ertl. J. bácsi » » »

*** » » » mezőhegyesi » » »

A felügyelő bizottság.